

APSTIPRINĀTS
Uzņēmējdarbības un vadībzinātnes institūta
akadēmiskā personāla sapulcē
2018. gada 20.novembrī

ANALĪZE UN UZSKAITE (Prakse)
ANALYSIS AND ACCOUNTING (Practice)
Programma

Jelgavā

Studiju kursa kods LLU IS reģistrā **VadZP015**

Apjoms: 8 KP (12 ECTS)

Studiju veids	Kontaktstundas		Patstāvīgās studijas, stundas	Kopā, stundas
	Lekcijas	Praktiskie darbi un semināri		
Pilns laiks	-	-	320	320
Nepilns laiks	-	-	320	320

Pārbaudījuma veids: aizstāvēšana pie komisijas, ieskaite bez atzīmes

Izstrādāja: asociētā profesore, Dr.oec. Ināra Jurgena

Profesionālā prakse ESAF 1.līmeņa profesionālās augstākās izglītības studiju programmai „Komerccinības”

Anotācija: Studenti prakses laikā apgūst prasmes konkrēta uzņēmuma saimnieciskās darbības rādītāju aprēķināšanā, analizē un konstatē grāmatvedības uzskaites īpatnības uzņēmumā (organizācijā). Prakses laikā tiek nostiprinātas ar praksi saistītas teorētiskās zināšanas.

Annotation: During their practice placements, students acquire skills in calculating and analysing economic performance indicators for a particular enterprise, identify the specifics of the accounting process in the enterprise (organisation) and strengthen their theoretical knowledge.

Profesionālās prakses mērķis un uzdevumi

Prakses **vispārīgais mērķis** ir sistematizēt, nostiprināt un paplašināt teorētiskās un praktiskās zināšanas un vispārējās prasmes un iegūt specifiskās prasmes uzņēmuma saimnieciskās darbības raksturošanā.

Prakses **vispārīgie uzdevumi:**

- nodrošināt studentu teorētisko zināšanu apvienošanu ar praktisko darbu, lai novērtētu iespēju pielietot augstskolā iegūtās zināšanas praksē;
- iepazīstināt studentus ar reālo situāciju uzņēmumos un darba devējus ar potenciālajiem darbiniekiem;
- dot iespēju uzņēmējiem iesaistīt studentus ikdienas darba pienākumu veikšanā, tādējādi novērtējot viņu darbaspēju potenciālu;
- veicināt sadarbību starp uzņēmumiem un augstskolu, lai varētu pilnīgāk izzināt uzņēmēju vēlmes attiecībā uz jaunajiem speciālistiem.

Profesionālās prakses **specifiskais mērķis** ir iepazīties ar uzņēmuma darbību raksturojošiem rādītājiem, raksturot un analizēt uzņēmuma saimniecisko darbību.

Prakses laikā:

- tiek sistematizētas, nostiprinātas un paplašinātas studenta teorētiskās un praktiskās zināšanas un prasmes uzņēmuma saimnieciskās darbības raksturošanā;
- tiek attīstītas studenta spējas izprast aktuālās uzņēmuma ekonomiskās attīstības likumsakarības un principus un izprast uzņēmuma darbības kopsakarības;
- tiek noskaidrotas studenta spējas patstāvīgi strādāt tirgus ekonomikas apstākļos, veikt pētījumus, pamatojoties, uz kuriem tiek formulēti lēmumi ar mērķi paaugstināt uzņēmuma darbības efektivitāti;
- tiek nostiprinātas prasmes atklāt un analizēt aktuālās problēmas, pieņemt pamatotus lēmumus šo problēmu attīstīšanai;
- tiek nostiprinātas studenta komunikācijas spējas un spēja strādāt komandā;
- tiek nostiprinātas studenta patstāvīgā darba iemaņas, prasmes efektīvi plānot un organizēt savu darbu, patstāvīgi apgūt jaunas zināšanas.

Profesionālās **prakses individuālo uzdevumu** izvirza prakses vadītājs saskaņā ar kvalifikācijas darba tēmu un studenta vēlmēm un interesēm.

Studiju kursā rezultāti (zināšanas, prasmes un kompetence) un to vērtēšana:

1. Pamatzināšanas par uzņēmuma saimnieciskās darbības analīzes būtību un principiem, izprot saimnieciskās darbības analīzes metodiku - **prakses pārskats, prakses vietas vadītāja atsauksme, prakses pārskata prezentācija;**
2. Pamatzināšanas par grāmatvedības dienesta funkcijām, grāmatvedības darbību reglamentējošiem normatīviem aktiem - **prakses pārskats, prakses vietas vadītāja atsauksme, prakses pārskata prezentācija;**
3. Spēj integrēt un izmantot zināšanas, lai piedalītos ražošanas un realizācijas procesu nodrošināšanā uzņēmumos (organizācijās, iestādēs) - **prakses pārskats, prakses vietas vadītāja atsauksme, prakses pārskata prezentācija;**
4. Prot iegūtās zināšanas akumulēt un pielietot saimnieciskās darbības analīzē - **prakses pārskats, prakses vietas vadītāja atsauksme, prakses pārskata prezentācija**
5. Spēj veikt, izskaidrot un analizēt uzņēmuma galvenos saimnieciskās darbības rādītājus - **prakses pārskats, prakses pārskata prezentācija;**
6. Prot izskaidrot un argumentēt veikto aprēķinu rezultātus - **prakses pārskats, prakses pārskata prezentācija;**
7. Spēj sadarboties ar citiem - **prakses vietas vadītāja atsauksme;**
8. Spēja atbildīgi plānot uzdevumus - **prakses pārskats, prakses vietas vadītāja atsauksme, prakses pārskata prezentācija;**
9. Pārzina, izprot, spēj izvērtēt un izskaidrot iegūtās teorētiskās zināšanas un praktiskās iemaņas par uzņēmuma saimnieciskās darbības analīzi - **prakses pārskats, prakses vietas vadītāja atsauksme, prakses pārskata prezentācija;**
10. Spēj aprēķināt, analizēt un novērtēt uzņēmuma saimnieciskās darbības rādītājus, to ietekmējošos faktoros - **prakses pārskats, prakses vietas vadītāja atsauksme, prakses pārskata prezentācija;**
11. Pārzina, izprot un spēj izskaidrot iegūtās teorētiskās zināšanas un praktiskās iemaņas par grāmatvedības uzskaites īpatnībām uzņēmumā (organizācijā) - **prakses pārskats, prakses vietas vadītāja atsauksme, prakses pārskata prezentācija.**

Learning outcomes (knowledge, skills and competence) and their assessment

Students will be able to:

1. Demonstrate basic knowledge of the substance and principles of analysis of the economic performance of the enterprise and an understanding of economic analysis methods - **practical training report, a reference of the work placement coach, the presentation of the report;**
2. Demonstrate basic knowledge of the functions of the accounting department and the legal framework for accounting - **practical training report, a reference of the work placement coach, the presentation of the report;**
3. Integrate and apply the acquired knowledge to take part in production and sales processes in enterprises (organisations, institutions) - **practical training report, a reference of the work placement coach, the presentation of the report;**
4. Accumulate the knowledge acquired and apply it in analysing economic performance - **practical training report, a reference of the work placement coach, the presentation of the report;**
5. Calculate, explain and analyse the key economic performance indicators of the enterprise - **practical training report, the presentation of the report;**
6. Explain and argue the results of the calculations done - **practical training report, the presentation of the report;**
7. Cooperate with others - **reference of the work placement coach;**
8. Responsibly plan the completion of the work given - **practical training report, a reference of the work placement coach, the presentation of the report;**
9. Demonstrate an awareness of, comprehend, assess and explain the acquired theoretical knowledge and practical skills in analysing the economic performance of the enterprise - **practical training report, a reference of the work placement coach, the presentation of the report;**
10. Calculate, analyse and assess the economic performance indicators of the enterprise and the factors affecting the performance - **practical training report, a reference of the work placement coach, the presentation of the report;**
11. Demonstrate an awareness of, comprehend and explain the acquired theoretical knowledge and practical skills in identifying the specifics of the accounting process in the enterprise (organisation) - **practical training report, a reference of the work placement coach, the presentation of the report.**

Studiju kursu pēctecība (priekšzināšanas):

Prakses veiksmīgai realizācijai jābūt apgūtiem šādiem studiju kursiem:

Statistika (Ekon2114), Grāmatvedības pamati (Ekon2045), Saimniecības mācība (VadZ2033), Nodokļi un nodevas (Ekon3045), Uzņēmuma finanses (Ekon2113), Saimnieciskās darbības analīze (VadZ2029), Kvalitātes vadība (MašZ2008).

Zināšanu kontrole un nosacījumi pārbaudījuma kārtošanai

Tēma	Zināšanu vērtējuma forma	Vērtējums	Novērtējuma termiņš	Patstāvīgās studijas, stundas	
				pilna laika studijas	nepilna laika studijas
Visas tēmas	prakses pārskats, prakses vietas vadītāja atsauksme, prakses pārskata prezentācija	ieskaitīts/ neieskaitīts	semestra plānojumā norādītājā datumā	320	320

Knowledge assessment and prerequisites for taking a test or examination

Topic	Type of assessment	Assessment	Assessment deadline	Amount of independent work, hours	
				Full-time studies	Part-time studies
All the topics	Practical training report, a reference of the work placement coach, the presentation of the report	Pass/fail	On the date specified by the semester schedule	320	320

Prakses vietu izvēlas students. Students iepazīstina prakses vietas pārstāvjus ar prakses programmu, savām teorētiskajām zināšanām un praktiskajām iemaņām un vēlmēm papildināt tās prakses laikā.

Ja prakses vietas pārstāvji un students savstarpēji vienojas, tiek noslēgts trīspusējs līgums par prakses nodrošināšanu, kuru paraksta prakses vietas pilnvarotais pārstāvis, ESAF dekāns un students.

Trīspusēji parakstīta prakses līguma vienu eksemplāru students iesniedz Uzņēmējdarbības un vadībizinātnes institūta atbildīgajam mācībspēkam par praksi ne vēlāk kā 2 nedēļas pirms prakses sākuma.

Students pirms prakses sākuma pie studiju programmas direktora saņem norīkojumu praksē. Students nav tiesīgs uzsākt praksi bez norīkojuma.

Pirms prakses sākuma students kopā ar prakses vadītāju izvirza profesionālās prakses individuālo uzdevumu.

Noteiktajā datumā studentam jāierodas savā prakses vietā un jāsāk pildīt prakses programma. Profesionālās prakses ilgums – 8 nedēļas.

Prakses laikā notiek sistemātiska konsultēšanās ar institūta iecelto prakses vadītāju.

Profesionālās prakses laikā tiek vākta nepieciešamā informācija, veikta tās apstrāde, analīze, un sistematizācija kvalifikācijas darba izstrādei.

Prakses laikā students izstrādā prakses pārskatu atbilstoši prakses programmas saturam. Prakses pārskata saturu veido prakses satura tēmu izklāsts, kas savukārt var kalpot par kvalifikācijas darba analītisko bāzi.

Pārskats tiek rakstīts paralēli prakses norisei. Pilnībā nobeigts prakses pārskats jāiesniedz institūta ieceltajam prakses vadītājam prakses noslēguma posmā – semestra plānojumā norādītajā datumā. Par informācijas iegūšanu prakses pārskatam jā rūpējas pašam studentam. Prakses vietai ir tiesības neizpaust komercinformāciju.

Prakses pārskatā ietilpst šādas obligātās sastāvdaļas:

1. Titullapa
2. Satura rādītājs
3. Ievads
4. Prakses vietas vispārējs raksturojums
5. Detalizēts prakses uzdevumu izpētes apraksts un gūtie rezultāti, parādot arī individuālā uzdevuma izpildi
6. Secinājumi un priekšlikumi
7. Literatūras saraksts
8. Pielikumi (ja tie ir nepieciešami).

Prakses pārskata apjoms datorsalikumā A4 formātā ir 15 – 20 lpp. bez pielikumiem. Prakses pārskats ir jānoformē atbilstoši LLU ESAF *Metodiskajiem norādījumiem kursa darbu izstrādāšanai un aizstāvēšanai. Mācību palīglīdzeklis Ekonomikas un sabiedrības attīstības fakultātes 1.līmeņa profesionālās augstākās izglītības studiju programmai „Komerccinības” studentiem. Jelgava, 2014* (pieejams ESAF mājas lapā). Pārskatam ir jāpievieno aizpildīts, parakstīts un apzīmogots prakses norīkojums. Prakses pārskatu iesniedz iešūtu ātršuvēja mapītē. Students paraksta prakses pārskatu.

Institūta norīkotais prakses vadītājs izvērtē prakses pārskata saturu un noformējumu. Ja prakses pārskats atbilst izvirzītajām prasībām, studentam atļauj piedalīties prakses aizstāvēšanas. Prakses pārskata aizstāvēšanu un vērtēšanu veic komisija, kuras sastāvā ir iekļauts arī prakses vadītājs. Prakses aizstāvēšanai students sagatavo prezentācija (PowerPoint) un 5 - 7 minūšu laikā aizstāv prakses laikā veiktos programmas uzdevumus.

Prezentācijai atvēlētajā laikā lakoniski, bet izsmelīgi ir jāizklāsta galvenie pētījuma rezultāti, kas iegūti prakses laikā, un jānodrošina savi secinājumi un priekšlikumi uzņēmuma darbības pilnveidošanai. Pēc uzstāšanās students atbild uz komisijas jautājumiem. Uz uzdotajiem jautājumiem students sniedz īsas, precīzas un izsmelīgas atbildes.

Prakse tiek novērtēta divdaļīgā vērtējuma skalā („ieskaitīts” vai „neieskaitīts”). Vērtējumu izdara prakses aizstāvēšanas komisija, pamatojoties uz prakses pārskata saturu, tās aizstāvēšanas rezultātiem un prakses vietas vadītāja atsaukumi.

Prasības un kārtība nokavētās prakses atstrādāšanai:

Noteiktajā termiņā neizieta, nenokārtota vai nesekmīgi nokārtota prakse ir akadēmiskais parāds.

Programmas izvērstais saturs

Prakses laikā studentam ir jāiepazīst, jāveic un pamatos jāizprot:

1. Iepazīšanās ar prakses vietu, tās darbības veidu, attīstības vēsturi. Uzņēmuma ražošanas vai pakalpojumu sniegšanas darbības plāna izpildes raksturojums.
2. Uzņēmuma kapitāla izmantošanas efektivitātes detalizēts raksturojums.
3. Darbspēka izmantošanas un darba ražīguma raksturojums.
4. Peļņas un ienesīguma, naudas plūsmas, investīciju izmantošanas detalizēts raksturojums.
5. Grāmatvedības dienesta organizatoriskā struktūra, darba organizācija, funkcijas, darbinieku pienākumi.
6. Grāmatvedības dienesta darbību reglamentējošie normatīvie akti.
7. Grāmatvedības uzskaites organizācija un kontrole.
8. Atskaišu un pārskatu sastādīšanas un iesniegšanas kārtība. Inventarizācijas veikšana.

Mācību, metodiskās un zinātniskās literatūras un informācijas avotu saraksts

Pamatliteratūra

1. Krogzeme H. *Komersantu darbības analīze un kontrole*. Rīga: RTU izdevniecība, 2013. 348.lpp.
2. Zariņa V., Strēle I. *Finanšu plānošana uzņēmumā*. Rīga, Lietišķās informācijas dienests, 2009., 105.lpp.
3. Bednarskis L., Paupa V., Vaikulis J. *Finanšu pārskatu analīze*. Rīga: LU, 1994. 96 lpp.
4. Rurāne M. *Finanšu menedžments*. Rīga: RSEBAA, 2005. 384. lpp.
5. Rurāne M. *Uzņēmuma finanses*. Rīga: Jumava, 2007. 266 lpp.

Papildliteratūra

1. Jerešenko V., Pinnis J., Averina J. u.c. *Finanšu vadības rokasgrāmata. I daļa*. Rīga: Dienas Bizness, 2004.
2. Jerešenko V., Pinnis J., Averina J. u.c. *Finanšu vadības rokasgrāmata. II daļa*. Rīga: Dienas Bizness, 2004.
3. Ovčiņņikova I. *Uzņēmējdarbības ekonomika*. Rīga: RTU 2002. 63. lpp.
4. Rurāne M. *Finansu pārvaldība*. Rīga: Latvijas izglītības fonds, 2002. 281 lpp.
5. Šneidere R. *Finanšu analīzes metodes uzņēmuma maksātspējas prognozēšanai*. Rīga: Lietišķās informācijas dienests, 2009. 232 lpp.

Periodika un citi informācijas avoti

Periodika un citi informācijas avoti

1. **Dienas Bizness**: nedēļas laikraksts: Latvijas Biznesa avīze. Rīga: Diena: Dagens Industri, 2005-. ISSN 1407-2041
2. **Kapitāls**: žurnāls lietišķiem cilvēkiem. IKK Izdevniecība SIA, Rīga. ISSN 1407-2505